

ta:lekwis

Jaargang 2/ nummer 3 – Suggesties voor discussie en extra informatie

1. Formuleer je formulier

Verdieping

In oktober vroeg GroenLinks in de Tweede Kamer aandacht voor het taalgebruik in de communicatie van de overheid. Dat deden ze met de initiatiefnota 'Heerlijk Helder Hollands'. Teksten op websites en in formulieren moeten volgens de partij beter te begrijpen worden.

Lees de nota hier:

<file:///C:/Documents%20and%20Settings/Flex/Local%20Settings/Temporary%20Internet%20Files/Content.IE5/DIPR3R1S/bestand%5B1%5D.htm>

Discussie

→ Wat vind jij? Moeten al deze teksten (de grondwet, formulieren, examens, bijsluiters) makkelijker worden of moet de taalvaardigheid van de Nederlanders worden verbeterd?

Argumenten:

- Als mensen formulieren niet begrijpen, kunnen ze bijvoorbeeld belastingvoordelen mislopen, terwijl ze dat geld hard nodig hebben. Als ze bijsluiters niet begrijpen, kunnen ze ernstige bijwerkingen niet herkennen. Die problemen moeten worden voorkomen.
- Als we alle teksten makkelijker maken, gaat het niveau van het Nederlands omlaag. Waar ligt dan de grens? Uiteindelijk moeten we dan ook de Jip en Janneke-boeken gaan vereenvoudigen. Als mensen hun taalvaardigheid verbeteren, kan het niveau hetzelfde blijven, en kunnen toch meer mensen alles begrijpen. Lezen en tekstbegrip zijn basisvaardigheden die van iedereen verwacht mogen worden. Heb je die vaardigheid niet, dan moet je bijspijkeren.

Discussie

→ Wat vind jij? Welke teksten moeten wél vereenvoudigd worden en welke teksten niet?

Extra

De nota van GroenLinks:

<file:///C:/Documents%20and%20Settings/Flex/Local%20Settings/Temporary%20Internet%20Files/Content.IE5/DIPR3R1S/bestand%5B1%5D.htm>

Artikel over de bijsluiters:

http://www.pharmasite.nl/nieuws_binnenlands_details.asp?id_article=1291

Nog een artikel over de bijsluiters:

<http://www.telegraaf.nl/binnenland/article72176501.ece?cid=rss>

Artikel over de vmbo-examens:

<http://www.volkskrant.nl/binnenland/article466576.ece>

2. Alarmfase rood

Verdieping

Volgens de meeste voorspellingen is over een eeuw de helft van de talen uitgestorven. De somberste voorspellingen zijn zelfs nog pessimistischer. Maar liefst 90% van de talen heeft nu minder dan 100.000 sprekers. Juist dat soort talen lopen een groot risico om uit te sterven. Sommige onderzoekers denken dat er daardoor in 2107 nog maar zo'n 600 talen over zullen zijn ...

Veel taalkundigen vinden het verdwijnen van talen jammer. Ten eerste voor de sprekers van die talen: verlies van je taal betekent verlies van een belangrijk deel van je eigen cultuur, ook

als dat economisch voordeliger is. Ten tweede is het jammer voor de wetenschap: veel talen zullen verdwijnen zonder dat iemand er ooit een geluidsopname van heeft gemaakt, of een boek over heeft geschreven. Daarom reizen steeds meer taalkundigen af naar exotische oorden, om de talen te 'vangen' voordat het te laat is.

Toch zijn er ook nog hoopgevende berichten. Noorderlicht berichtte half september over een taal, het Rusenu, die tot dusver onbekend was ...

<http://noorderlicht.vpro.nl/artikelen/36635727/>

Extra

Een interview met taalkundige Pieter Muysken in het Filosofie Magazine, naar aanleiding van het UNESCO-rapport over bedreigde talen dat eerder dit jaar uitkwam:

<http://www.filosofiemagazine.nl/artikelDetail.lasso?ID=2123&-token.kop>

Een radio-interview met taalwetenschapper Rik van Gijn, die onderzoek deed naar de bedreigde indianentaal Yurakare in Bolivia:

<http://noorderlicht.vpro.nl/afleveringen/25204276/>

Nog een radio-uitzending, van het programma Hoe?Zo!, over het beschrijven van indianentalen (met taalwetenschappers Rik van Gijn en Katharina Haude):

http://www.teleac.nl/radio/index.jsp?nr=134903&news_nr=814975

Lespakket

Noorderlicht heeft op de site een link staan naar een lespakket voor onderwijzers over uitstervende/ bedreigde talen. Wil je er dus meer mee doen op school, kijk dan op:

<http://www.bedreigdetalen.nl/>

8. Extra lessen

Discussie

Stelling 1

Als zo veel mensen op een andere manier spellen, moeten we de spellingregels daaraan aanpassen.

Achtergrond:

De manier waarop het Nederlands werd gesproken en geschreven is de afgelopen eeuwen enorm veranderd. Wil je zien hoe, kijk dan hier:

<http://www.onzetaal.nl/nieuws/lekkereboy.php>

Stelling 2

Om in de maatschappij te functioneren moet iedereen minstens op een bepaald niveau kunnen schrijven. Zonder dat niveau mag je geen diploma krijgen.

Achtergrond:

In het onderwijs is de term *startkwalificatie* al langer bekend. Dit is volgens de overheid het minimale onderwijsniveau dat je behaald moet hebben om kans te maken op een baan. Een startkwalificatie is een havo- of vwo-diploma of een mbo-diploma vanaf niveau 2. De leerlingen uit het onderzoek van het AD functioneerden vaak nog onder mbo-niveau 1. Dat is dus minder dan de startkwalificatie, en de helft van de 1000 probleemleerlingen presteerde volgens het artikel zelfs onder het niveau van een inburgeringscursus.

